

РЕШЕНИЕ

№ 140

гр. Враца, 21.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВРАЦА, III-ТИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Росица Ив. Маркова

Членове: Христо Н. Христов
Катя Н. Гердова

при участието на секретаря Веселка Кр. Н.а
като разгледа докладваното от Христо Н. Христов Въззивно гражданско дело
№ 20231400500645 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

С решение № 620/03.11.2023 г. по гр. д. № 1303/2023 г. на Районен съд – Враца, е отхвърлен като неоснователен предявения от Б. Л. Ц. против Регионална библиотека „Христо Ботев“ – гр. Враца, с Булстат ***, иск с правно основание чл. 222, ал. 3 КТ вр. чл. 26, ал. 1 и ал. 3 от Браншови колективен трудов договор от 18.12.2020 г. за осъждане на ответника да ѝ заплати сумата от 7313,04 лева, представляваща неизплатен остатък от дължимото ѝ се обезщетение в общ размер на 14626,08 лева, равняващо се на осем основни месечни заплати, при прекратяване на трудовото ѝ правоотношение поради придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Със същото решение е осъдена, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, Б. Л. Ц. да заплати на Регионална библиотека „Христо Ботев“ – гр. Враца сумата от 1 000 лева - разноски в производството за адвокатско възнаграждение.

Решението е обжалвано от Б. Л. Ц., с ЕГН *****, от ***. Жалбоподателката твърди, че пред първоинстанционния съд предявила иск за присъждане обезщетение с правно основание чл. 222, ал. 3 КТ вр. чл. 26, ал. 1, т. 3 от Браншови колективен трудов договор от 18.12.2020 г., равняващо се на осем основни месечни заплати при прекратяване на трудовото ѝ правоотношение поради придобито право на пенсия за осигурителен стаж и

възраст. От събраните доказателства се изяснило, че от 06.06.2016 г. до 31.10.2022 г. жалбоподателката е работила като „****“ в Регионална библиотека „Христо Ботев“ гр. Враца. На тази длъжност била назначена след проведен и спечелен конкурс, като до този момент работела на длъжност „****“ в Читалище „****“ с. ***, общ. Мездра. Няма спор, че работила общо на двете места в продължение на повече от десет години, каквото било изискването на чл. 222, ал. 3 КТ, респ. чл. 26 Браншовия КТД. Общо имала трудов стаж като „****“ 30 години. Спорът бил относно приложението на чл. 26 БКТД относно библиотеки и архиви, които са изцяло на бюджетна издръжка. Не споделя изводите на първоинстанционния съд, че Читалище „****“ с. ***, общ. Мездра не попада в тази категория доколкото е създадена и функционира на основание чл. 37 ЗОБ, не е самостоятелно ЮЛ, а функционира към народните читалища и работодател е съответното настоятелство, а не Директора на Регионалната библиотека. Категорично Директора на Регионалната Библиотека не бил работодател на заемащите тази длъжност, но тълкуването на чл. 222, ал. 3 КТ, както и на работещите в архивите, също страна по действащия БКТД, но това не било основание на тези лица да бъде отказано обезщетение в указаните размери на чл. 26 БКТД. За да възникне правото на обезщетение по чл. 222, ал. 3 КТ, законът не поставял изискване за непрекъснатост на стажа, както и изискване заеманите длъжности да са от един и същ вид и порядък. Разпоредбата на чл. 222, ал. 3 КТ в редакцията ѝ /ДВ, бр. 107 от 2020 г./ давала право на по-голямото по размер обезщетение, ако служителят е придобил при същия работодател или в същата група предприятия 10 години трудов стаж през последните 20 години, като е без значение обстоятелството, че прослужения стаж не е на една и съща длъжност, за да се възползва от привилегията по Постановление № 31 на МС от 11.02.1994 г. В чл. 1, ал. 1 от ПМС не се съдържало изискване за вида на изпълняваната длъжност, длъжността да е неизменна през всичките 10 години. В конкретния казус Регионална библиотека „Христо Ботев“ гр. Враца и Читалище „****“ с. ***, общ. Мездра следвало да се разглеждат като „група предприятия“ по смисъла на ал. 3 ред. Изм. ДВ Бр. 107 от 2020 г., тъй като финансирането и на двете учреждения е от държавния и общински бюджети, по-малко от дарения, членски внос и др.. Ищцата не спори, че статута на регионалните библиотеки бил такъв по смисъла на ЗОБ, глава Втора, раздел III и съответно начина им на създаване, функциониране. Читалищните библиотеки също били обществени библиотеки според Закона за обществените библиотеки, по който работели и те. Съгласно чл. 40 от ЗОБ те са част от Националната библиотечна мрежа. Те също се финансирали от държавния бюджет, МФ през Министерство на културата, като всяка година субсидията им се гласувала от Парламента като част от Държавния бюджет. Разграничението, което направил първоинстанционния съд относно неприложимост на разсъждението за „група предприятия“ било основно на база финансиране на двете библиотеки. Съгласно цитираните разпоредби на чл. 9, ал. 3, ал. 4 ЗЗРК, за издръжката на регионалните културни институти /каквото бил РБ „Хр. Ботев“-Враца/ се осигурявали целево допълнителни средства от държавния бюджет /т.1/ и от вноски, които правели в бюджетите им и общините с решение на съответния Общински съвет, както и от потребителски такси на читателите. Финансирането на народните читалища - чл. 21 ЗНЧ също включвало финансиране от държавния и общински

бюджети, и макар да не било самостоятелен разпоредител с бюджетни средства, а ЮЛНСЦ, те не могли да съществуват без основното финансиране от вноските на държавен и общински бюджет. Следователно попадали в дефиницията на „група предприятия“ на ал. 3 чл. 222 КТ, а така също и двете били в обсега на сключения Браншови КТД, разпоредбата на който давала основание да се приеме, че в случая полагането от жалбоподателката на труд за период повече от 10 години през последните 20, покривало изискванията на специалните разпоредби, съществуващи за страните на този БКТД при прекратяване на трудовите правоотношения поради пенсиониране. В тази връзка изразява категорично несъгласие с изразеното в становищата на Председателя на НСО „Култура“ към КТ „Подкрепа“, страна по БКТД, че чл. 26 от БКТД „се прилага само за библиотеки и архиви, които са изцяло на бюджетна издръжка. Доколкото това условие, видно от нормативните изисквания и съдържанието на чл. 26 от БКТД не било налице. Финансирането и на двете организации не било изцяло нито от държавния бюджет, нито от общинските такива, а било възможно да бъдат финансирани и от дарения, каквато била трайната практика. Изречение последно на чл. 26, ал. 1 БКТД очертавало възможност за зачитане на трудовия стаж, придобит в „системата на всички библиотеки“. Няма спор относно факта, че жалбоподателката полагала труд като „***“, който по смисъла на разпоредбите на БКТД се зачита за такъв по чл. 26. В системата на всички библиотеки жалбоподателката имала 30 години стаж, което давало основание за девет брутни заплати - чл. 26, ал. 1, т. 3 БКТД. При първоначалния разговор с Директора на РБ „Хр. Ботев“ - Враца постигнали съгласие на жалбоподателката да ѝ бъдат изплатени осем брутни заплати: 14 626,08 лв., но по неизвестни причини, настъпила промяна в становището му. Иска отмяна на решението на първоинстанционния съд и уважаване на предявения иск. Претендира разноси пред двете инстанции.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от Регионална библиотека „Христо Ботев“ – гр. Враца. В отговора се излага, че въззивната жалба е неоснователна и недоказана. Въззиваемия оспорва изцяло въззивната жалба. Въззивника подвеждащо развил твърдение, че не е налице спор относно наличието в конкретния казус на основанията за прилагане на по - високо обезщетение при пенсиониране на Б. Ц. по чл. 222, ал. 3 и чл. 26 от Браншовия КТД. Няма спор по общия трудов стаж на ищцата на длъжността „***“, но имало спор дали този общ трудов стаж е придобит при същия работодател или в същата група предприятия в рамките на 10 години от последните 20 години. Въззивника явно не можел да отграничи двете юридически лица, в които работил - Читалище и Регионална библиотека. С отговора на иска изрично ответникът оспорил това твърдение и изложил правни аргументи в тази посока, които били подкрепени със съответните доказателства, приети по делото. Оспорва твърдението в жалбата, че Регионална библиотека „Христо Ботев“ гр. Враца и Читалище „***“ с. ***, общ. Мездра следва да се разглеждат като „група предприятия“ по смисъла на чл. 222, ал. 3 КТ, тъй като финансирането и на двете учреждения било от държавния и общински бюджети, по - малко от дарения, членски внос и др. Обстоятелството, че две юридически лица се финансирали със сходни източници на средства, все още не било доказателство, че те са в хипотезата на легалната дефиниция дадената в КТ за „група предприятия“, нито пък на даденото

пояснение в Браншовия КТД. Двете институции били самостоятелни юридически лица, едното регистрирано по ЗНЧ, а другото по силата на ЗОБ, за които не било налице нормативно определеното изискване за свързаност, за да бъдат „група предприятия“, каквото било изискването на чл. 222, ал. 3 КТ, нито Директора на Регионална библиотека „Христо Ботев“, гр. Враца бил работодател на ***ите в читалищната библиотека, пък и другите служители в посоченото читалище. В този ред на мисли, логично можело да се предположи, че стажът в училищна библиотека следва да се събира със стажа в регионалната и съответно така да се получи по-високо обезщетение при пенсиониране по силата на КТД. Едно училище също се финансирало с посочените източници на средства, в него също имало служител-***, но тава категорично не го правело „група предприятия“ с Регионалната библиотека, както и читалищната библиотека не била. Съгласно §1, т. 2а от ДР на КТ Група предприятия е понятие по смисъла на § 1, т. 5 от допълнителните разпоредби на Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност, а именно: "Група от предприятия" са две или повече свързани предприятия, като: едното предприятие по отношение на другото предприятие пряко или непряко притежава преимуществен дял от записания капитал на второто предприятие; контролира по-голямата част от гласовете, свързани с емитирания от второто предприятие акционерен капитал; има право да назначава повече от половината членове на административния, управителния или надзорния орган на второто предприятие, или предприятията се намират под единното управление на предприятието майка ". Регионалната библиотека не управлявала читалищната библиотека. Читалищната библиотека се управлявала по правила, утвърдени от читалищното настоятелство, а Регионалната по правила, утвърдени от министъра на културата. Читалищните библиотеки не били поделения на регионалните или общинските библиотеки. Това ясно отграничавало читалищната библиотека, в която работила преди постъпването си при ответника ищцата от регионалната библиотека като взаимоотношенията помежду им не могли да бъдат приети като „група предприятия“ или РБ да се приеме като работодател на работещите в читалището ***и. Методическата помощ и взаимодействието в рамките на област Враца не можела да бъде съотнесена към поставените условия от законодателя в чл. 22, ал. 3 от КТ и в поясненията на Браншовия колективен договор. Законът за обществените библиотеки в чл. 7 разделял и разграничавал библиотеките на следните категории: Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий", регионални библиотека, общински и читалищни библиотеки. В чл. 37, ал. 1 от ЗОБ изрично се посочвало, че „Читалищните библиотеки са обществени библиотеки на територията на населеното място... Читалищните библиотеки не били самостоятелни юридически лица. Те функционирали към народните читалища и се създавали съгласно Закона за народните читалища.", т.е. не към регионалните библиотеки. В раздел V от Закона за обществените библиотеки, който уреждал читалищните библиотеки, изрично се посочвало, че читалищното настоятелство осъществява ръководство и урежда функционирането на читалищната библиотека, т.е. работодател на ***я било читалищното настоятелство, не и Директора на регионалната библиотека. Статутът на народните читалища бил уреден в закона за народните читалища като съгласно чл. 2 от с.з. се посочвало, че народните читалища са традиционни самоуправляващи се български

културно-просветни сдружения в населените места и са юридически лица с нестопанска цел. Преди постъпване на работа в ответника, ищцата работила като *** в Читалище „Просвета“ в с. ***, като двете институции били самостоятелни юридически лица, за които не било налице нормативно определеното изискване за свързаност, за да бъдат „група предприятия“, каквото било изискването на чл. 222, ал. 3 КТ, нито Директора на Регионална библиотека „Христо Ботев“, гр. Враца бил работодател на ***ите в читалищната библиотека в посоченото читалище. В действителност с чл. 26, ал. 1 от Браншови колективен договор, сключен между Министерство на културата и синдикатите с № РД11-00- 243/18.12.2020 год. бил уговорен по-висок размер на обезщетението, дължимо по чл. 222, ал. 3 от КТ и на това основание работодателят изплатил по-висок размер на обезщетение, вместо 2 брутни трудови възнаграждения - 4. Относно претендираното с иска обезщетение по т. 2 от чл. 26, ал. 1 от Браншовия колективен договор, този договор не отменял поставеното изискване в чл. 222, ал. 3 КТ, за да получи по - високото обезщетение, работникът/служителят да бил придобил при същия работодател или в същата група предприятия 10 години трудов стаж през последните 20 години. В чл. 26, ал. 1 от Браншовият колективен договор било извършено пояснение, че при заплащане на обезщетението да се зачита и трудовият стаж в системата на всички библиотеки на бюджетна издръжка. Безспорно в КТД можело да се уговаря само по - висок размер на което и да било нормативно установено обезщетение, но при зачитане на условията, създадени от законодателя за неговото изплащане. При сключване на Браншовият колективен договор категорично се посочвало, че от този увеличен размер при условията на чл. 222, ал. 3 от КТ като група предприятия се считали библиотеките на бюджетна издръжка. Съгласно чл. 65 от Закона за обществените библиотеки, читалищните библиотеки се финансирали от бюджета на съответното читалище, т.е. от бюджета на юридическото лице с нестопанска цел, а Регионалната библиотека имала свой самостоятелен бюджет (чл. 60 ЗОББ), който е част от държавния и общинските бюджети. В случая нямало значение как се формира бюджета на читалището и обстоятелството, че е възможно да има сходни приходоизточници с една регионална библиотека, важното било, че читалищната библиотека не е на бюджетна издръжка, а на издръжка на съответното юридическо лице с нестопанска цел, регистрирано по ЗНЧ. Страна по КТД бил Министъра на културата и касаел както е посочено в преамбюла му уреждане на трудовите и осигурителните отношения и въпросите на жизненото равнище на служителите в националната библиотека и регионалните библиотеки. Т.е. изначално читалищните библиотеки не били включени като бюджетна единица към Министерство на културата. И съответно подчертаният от ищцата текст на чл. 26, ал.1 от Браншовият КТД, категорично изключвал читалищните библиотеки от въпросната регулация. Въззивника въвеждал някакъв нов термин „системата на библиотеките по действащия КТД“ , какъвто нормативно не съществувал и следвало да се приема като собствено и то превратно тълкуване на КТ и КТД от нея. Обстоятелството, че във фиша за работната заплата на ищцата пред ВРС е посочен трудовият стаж по специалността, не означавал, че работодателят приема посочената цифра за стаж в една група предприятия. Съгласно чл. 12 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата по този начин се определяло

допълнителното възнаграждение, което се изчислявало в процент към основната работна заплата за придобит трудов стаж и професионален опит. Като такъв се зачитал не само придобитият в предприятието, но и „трудова стаж на работника или служителя, придобит в друго предприятие по смисъла на § 1, т. 2 от допълнителните разпоредби на Кодекса на труда на същата, сходна или със същия характер работа, длъжност или професия". НСОРЗ нямал никакво определящо значение за обезщетенията. Аргументите на въззивника, че посоченият трудов стаж и професионален опит в приложения фиш, който вече бил обект на преглед пред РС - Враца, били несъстоятелни и неприложими към конкретния казус. Смесването на дължимото допълнително възнаграждение по чл. 12 от Наредбата и обезщетение по чл. 222, ал. 3 от КТД в случая не можело да е доказателство в подкрепа на исковата претенция. Сравнението, което правела ищцата на начина на финансиране на Регионалните библиотеки и Народните читалища, демонстрирало неразбиране за подчинеността и функционирането на двете библиотеки. Регионалната библиотека била самостоятелно юридическо лице на бюджетна издръжка. Читалищната библиотека не била самостоятелно юридическо лице, нито пък подчинена на Регионалната библиотека. Всяка читалищна библиотека била част от структурата на самостоятелно юридическо лице, наречено с родовото понятие - народно читалище. И следователно читалищната библиотека била на издръжка от бюджета на юридическото лице, (частен субект) а не на бюджетна издръжка от държавата и общината (публичен субект). Това как бил формиран бюджета на едно читалище в случая било ирелевантно. Това било тънката разлика, посочена от съда, но съществена при решение на настоящия казус, която въззивника с изведеното сравнение не само не отчитал, но и прави опит да я заобиколи в своя полза. Когато ставало въпрос за харчене на обществени бюджетни средства съществувала строга бюджетна дисциплина, която не позволявала на Регионалната библиотека да разпорежи изплащането на по - високо обезщетение извън рамките на закона и Браншовия КТД. Никой Браншови КТД не можел да противоречи на императивния основен закон - КТ. С Браншовите КТД можело да се уговорят по - високи размери на обезщетение, но не можело да се въвеждат допълнителни основания за прилагане на тази предвидена в закона възможност и съответно пояснението в ал. 2 на чл. 26 от Браншовия КТД, не можело да противоречи на чл. 222, ал. 3 от КТ. Законодателят бил категоричен „при същия работодател" или в същата „група предприятия". Нито една от двете хипотези категорично не била налична за въззивника, за да претендира право на по-висок размер на обезщетение по този ред. Моли за потвърждаване решението на РС - Враца като правилно, законосъобразно, обосновано и постановено при съобразяване с процесуалните правила. Претендира разноски.

В съдебното заседание въззивницата, лично и чрез процесуалния си представител, поддържа жалбата по съображения изложени в същата. Сочи съдебно решение в подкрепа на доводите си.

В съдебното заседание въззиваемия, чрез процесуалния си представител, поддържа отговора на жалбата по съображения изложени в същият.

Въззивната жалба е процесуално допустима като подадена от надлежна страна, в

рамките на законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 ГПК и срещу обжалваем съдебен акт.

При извършената служебна проверка по реда на чл. 269, изр. 1 ГПК, въззивният съд констатира, че обжалваният съдебен акт е валиден и допустим.

За да се произнесе по правилността на първоинстанционното решение, настоящият съдебен състав взе предвид следното:

Пред Районен съд – Враца ищцата Б. Л. Ц. е предявила срещу ответника Регионална библиотека „Христо Ботев“ – гр. Враца, иск с правно основание чл. 222, ал. 3 КТ вр. чл. 26, ал. 1 и ал. 3 от Браншови колективен трудов договор от 18.12.2020 г. за осъждане на ответника да ѝ заплати сумата от 7313,04 лева, представляваща неизплатен остатък от дължимото ѝ се обезщетение в общ размер на 14626,08 лева, равняващо се на осем основни месечни заплати, при прекратяване на трудово ѝ правоотношение поради придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

В срока по чл. 131 ГПК постъпил отговор на исковата молба от ответника Регионална библиотека „Христо Ботев“ – гр. Враца, в който се оспорва предявения иск по аргументи подробно изложени в него.

Пред първоинстанционния съд са събрани писмени доказателства.

Районният съд е отхвърлил като неоснователен предявения от ищцата иск за осъждане ответника да ѝ заплати сумата от 7313,04 лева, представляваща неизплатен остатък от дължимото ѝ обезщетение в общ размер на 14626,08 лева, равняващо се на осем основни месечни заплати, при прекратяване на трудово ѝ правоотношение поради придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

След като обсъди събраните доказателства, поотделно и в тяхната пълнота, във връзка с доводите на страните, настоящият съдебен състав приема за установено от фактическа страна следното:

Пред първата инстанция са обявени за безспорни обстоятелствата, че ищцата е работила като *** в Регионална библиотека „Христо Ботев“ – гр. Враца, като трудовото правоотношение е прекратено със Заповед № 5/01.11.2022 г. поради придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст; че при прекратяване на трудовия договор ѝ е изплатено обезщетение в размер на 7 313,04 лева, равняващо се на брутното ѝ трудово възнаграждение за 4 месеца, както и наличието на валидно сключен Браншови колективен трудов договор от 18.12.2020 г., като същите обстоятелства се установяват и от представените писмени доказателства.

Установява се от представения по делото трудов договор № 48/06.06.2016 г., че ищцата е назначена на длъжността „***“ на 06.06.2016 г. по силата на посочения трудов договор, сключен с Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца.

Със Заповед № 5/01.11.2022 г. на Директора на Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца е прекратено трудовото правоотношение между страните, считано от 01.11.2022 г. поради придобито от ищцата право на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Установява се от представения по делото Браншови колективен трудов договор изх. № РД11-00-243/18.12.2020 г., сключен между Българска асоциация на работодателите в областта на културата /БАРОК/. Сдружение ръководители в областта на културата /СРОК/, Независима синдикална федерация „Култура“ към КНСБ, Федерация „Култура“ към КТ „Подкрепа“ и Министерство на културата, че със същия са уредени трудовите и осигурителните отношения и въпросите на жизненото равнище на служителите в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ и Регионалните библиотеки. В чл. 26, ал. 1 от Браншовия колективен трудов договор са предвидени по – високи размери на обезщетенията от тези по чл. 222, ал. 3 КТ, като е уговорено, че при прекратяване на трудовото правоотношение, след като работникът или служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, независимо от основаниято за прекратяването, той има право на обезщетение при трудов стаж: т. 1 до 10 години – брутно му трудово възнаграждение за 4 месеца; т. 2 над 10 години – брутно му трудово възнаграждение за 8 месеца; т. 3 над 25 години – брутно му трудово възнаграждение за 9 месеца. Изрично е посочено, че при изплащане на обезщетенията следва да се зачита и трудовият стаж в системата на всички библиотеки и архиви на бюджетна издръжка. Съгласно ал. 3 от същата разпоредба на БКТД, право на обезщетение в размера по предходните алинеи имат служители, членове на синдикалната организация, страна по договора, не по-малко от 4 години преди датата на придобиване правото на пенсия.

Видно от справка – опис на осигурителен стаж, изготвена от НОИ – ТП – Враца, служебна бележка изх. № 51/29.06.2023 г. и 2 броя трудови книжки, че ищцата е работила като *** в Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца за времето от 06.06.2016 г. до 31.10.2022 г. или 6 години, 4 месеца и 10 дни, а преди това има 23 години, 8 месеца и 29 дни като *** в Читалище „Просвета“ – с. ***.

Приложени по първоинстанционното дело са и становища на Председателя на Независима синдикална организация „Култура“ и на Председателя на Национална федерация „Култура“ към КТ „Подкрепа“, които са страни по Браншовия колективен трудов договор, според които чл. 26 от БКТД се прилага само за библиотеки и архиви, които са изцяло на бюджетна издръжка, каквито са Националната библиотека, регионалните и общинските библиотеки, но не и читалищните библиотеки, тъй като читалищата са ЮЛНЦ и не са бюджетни предприятия.

Видно от фиш за работна заплата, полученото от ищцата за месец октомври 2022 г. брутно трудово възнаграждение е в размер на 1 828,26 лева, както и 7 313,04 лева – обезщетение за прекратяване на трудовия договор.

Видно от преписи от: решение № 2/01.03.2012 г. на СГС, решение № 3/24.08.2017 г. на СГС и решение № 4/05.12.2019 г. на СГС, че ищцата е вписана, като член на изпълнителния комитет / съвет на Независима синдикална организация „Култура“ от 2012 г..

При така възприетата фактическа обстановка, настоящият съдебен състав направи

следните правни изводи:

Предявен е иск с правно основание чл. 222, ал. 3 КТ вр. чл. 26, ал. 1 и ал. 3 от Браншови колективен трудов договор от 18.12.2020 г..

Уважаването на предявения иск, с правно основание чл. 222, ал. 3 КТ вр. чл. 26, ал. 1 и ал. 3 от Браншови колективен трудов договор от 18.12.2020 г., предполага установяването от ищцата: прекратяване на трудовото правоотношение, без значение на какво основание; към момента на прекратяването работникът или служителят да е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст; продължителността на придобития при същия работодател или в същата група предприятия трудов стаж от ищцата през последните 20 години, включително трудовия ѝ стаж в системата на всички библиотеки на бюджетна издръжка, с оглед установяване на размера на претендираното обезщетение.

Обезщетението по чл. 222, ал. 3 КТ има възнаградителен характер и в доктрината и съдебната практика се нарича „гратификация”- изразява благодарността на работодателя спрямо работника или служителя. Размерът му е в зависимост от това какъв период работникът е работил при работодателя, при който е възникнало правото му на обезщетение, в същата група предприятия, а в конкретния случай и в системата на всички библиотеки на бюджетна издръжка.

По делото не се спори относно наличието на първите две предпоставки за уважаване на предявения иск – трудовото правоотношение между ищцата и ответника е прекратено, като към момента на прекратяването същата е придобила и право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, а тези обстоятелства се установяват и от обсъдените по – горе събрани по делото писмени доказателства.

Спорът по делото е за продължителността на придобития от ищцата трудов стаж при същия работодател, конкретно в същата група предприятия, включително стажа ѝ в системата на всички библиотеки на бюджетна издръжка, респективно за размера на дължимото ѝ обезщетение.

Установи се по делото, че трудовият договор между страните е сключен на 06.06.2016 г., а трудовото правоотношение между същите е прекратено, считано от 01.11.2022 г., следователно ищцата е работила в Регионална библиотека „Христо Ботев“ – гр. Враца 6 години и 4 месеца.

На ищцата е изплатено обезщетение по чл. 26, ал 1 БКТД за трудов стаж до 10 г. в ответната библиотека в размер на 4 брутни заплати, поради което следва да се изследва дали същата има по – голям от посочения трудов стаж в същата група предприятия през последните 20 години, включително трудов стаж в системата на всички библиотеки на бюджетна издръжка.

Последния работодател на ищцата е Регионална библиотека „Христо Ботев“ – гр. Враца, а предходния при който ищцата твърди да е придобила стаж в необходимия ѝ размер за уважаване на претенцията е Читалище „Просвета“ – с. ***. Работодателите са в една и

съща група предприятия по смисъла на чл. 222, ал. 3 КТ, вр. § 1, т. 2а от ДР на КТ, вр. § 1, т. 5 от ДР на Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност, при наличие на строго дефинирани в нормативните актове предпоставки. Относно понятието "група предприятия" § 1, т. 2а от ДР на КТ препраща към § 1, т. 5 от ДР на Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност, съгласно който "група от предприятия" са две или повече свързани предприятия, като: едното предприятие по отношение на другото предприятие пряко или непряко притежава преимуществен дял от записания капитал на второто предприятие; контролира по-голямата част от гласовете, свързани с емитирания от второто предприятие акционерен капитал; има право да назначава повече от половината членове на административния, управителния или надзорния орган на второто предприятие, или предприятията се намират под единното управление на предприятието майка. В разглеждания случай от събраните по делото доказателства не се установява нито едно от гореописаните обстоятелства, предпоставящи извод Регионална библиотека „Христо Ботев“ – гр. Враца и Читалище „Просвета“ – с. *** да са в една и съща група предприятия.

Следва по делото да се даде отговор и на въпроса относно предходния работодател на ищцата - Читалище „Просвета“ – с. ***, за което не се спори, че е юридическо лице, дали може за същото да се приеме, че е на бюджетна издръжка. Юридически лица на бюджетна издръжка са бюджетните организации по смисъла на § 1, т. 5 от ДР на Закона за публичните финанси /ЗПФ/, а именно: всички юридически лица, чиито бюджети се включват в държавния бюджет, в бюджетите на общините, в бюджетите на социалноосигурителните фондове, както и всички останали юридически лица, чиито средства, постъпления и плащания се включват в консолидираната фискална програма по силата на нормативен акт или по реда на чл. 171 ЗПФ. Предвид цитираната норма следва да се приеме, че юридически лица на бюджетна издръжка са юридически лица, които се финансират единствено от държавния или общинския бюджет или чиито средства, постъпления или плащания са включени в консолидираната фискална програма. Безспорно народните читалища не са такива организации, защото средствата за тяхното финансиране се набират не само от субсидии от държавния или общинския бюджет, но и от много други източници като членски внос, наеми от движимо и недвижимо имущество, дарения и завещания и други приходи съгласно чл. 21 от ЗНЧ. По силата на чл. 2, ал. 2 и чл. 20 от ЗНЧ те са юридически лица с нестопанска цел и притежават имущество, което се състои от право на собственост и от други вещни права, вземания, ценни книжа, други права и задължения, като съгласно чл. 3, ал. 3 от същия закон могат да развиват и допълнителна стопанска дейност, свързана с предмета на основната им дейност. С оглед изложеното следва да се приеме, че Читалище „Просвета“ – с. *** не попада в кръга на субектите, които удовлетворяват изискването на чл. 26, ал. 1 и ал. 3 от Браншови колективен трудов договор от 18.12.2020 г., да представляват библиотека на бюджетна издръжка.

Правилно и обосновавано е прието в обжалваното решение, че съгласно чл. 37, ал. 1 Закона за обществените библиотеки /ЗОБ/, читалищните библиотеки не са самостоятелни юридически лица. Те функционират към народните читалища и се създават съгласно Закона

за народните читалища /ЗНЧ/. Съгласно чл. 21 ЗНЧ е предвидено, че читалищата набират средства от следните източници: 1. членски внос; 2. културно-просветна и информационна дейност; 3. субсидия от държавния и общинските бюджети; 4. наеми от движимо и недвижимо имущество; 5. дарения и завещания; 6. други приходи. Докато регионалните библиотеки са самостоятелни юридически лица на бюджетна издръжка, читалищните библиотеки функционират към читалищата, които са юридически лица с нестопанска цел и се самоиздържат - получават държавна и общинска субсидия, но и набавят средства чрез реализиране на собствени приходи. Самата читалищна библиотека не е на бюджетна издръжка, тъй като не е юридическо лице, няма самостоятелен бюджет, а в структурно отношение е част от народното читалище, което като юридическо лице също не е на бюджетна издръжка. Получаването на държавна субсидия в никакъв случай не прави читалището на бюджетна издръжка. Държавната или общинска субсидия има само подпомагащ характер. Изложеното обосновава извод, че в никакъв случай не може да се приеме, че Регионална библиотека „Христо Ботев“ – гр. Враца и Читалище „Просвета“ – с. *** са „група предприятия“ по смисъла на чл. 222, ал. 3 КТ.

Неоснователно се претендира в жалбата приложимост на чл. 1, ал. 1 от Постановление № 31 на МС от 11.02.1994 г., като в съдебно заседание се сочи и съдебна практика - решение № 140/18.01.2019 г. по гр. дело № 2809/2017 г. на ВКС, 4-то гражданско отделение, която съдът намира за неотнормима към установените по настоящото дело обстоятелства. С ПМС № 31/11.02.1994 г. са уредени случаи, при които въпреки, че лицата през последните 10 години от трудовия си стаж са работили при различни работодатели, размерът на обезщетенията по чл. 222, ал. 3 КТ също се изплаща в увеличения размер за 6 месеца. Причините, поради които лицата не са работили при един и същ работодател през тези години поначало са обективни и независещи от волята им - преобразувания, закриване, откриване, сливане или разделяне на организациите и звената на бюджетна издръжка. Такива причини, които да са наложили смяна на работодателя на ищцата по настоящото дело нито са твърдени нито са установени. С посоченото по – горе съдебно решение е прието, че няма пречка, при съобразяване на конкретните обстоятелства за всеки отделен случай, лице – педагогически кадър по смисъла на чл. 1, ал. 2 ПМС № 31/1994 г., да получи увеличения размер на обезщетението по чл. 222, ал. 3 КТ, вр. с чл. 1, ал. 2 ПМС № 31/1994 г., когато през последните 10 години преди пенсионирането трудът е полаган в организации и звена на бюджетна издръжка, освен в сферата на образованието и по програми и проекти за трудова заетост в сферата на социалните грижи на длъжности, за назначаването на които лицето е насочено и/или предпочетено с оглед притежаваната от него педагогическа квалификация. По делото установените факти съществено се различават от обсъдените в цитираното решение на ВКС, поради което съдът прие същото за неотнормимо в конкретния случай.

В обобщение трудовият стаж на ищцата в Читалище „Просвета“ – с. *** не може да бъде зачетен при определяне размера на дължимото ѝ обезщетение при прекратяване на трудовия ѝ договор поради пенсиониране.

Поради изложените съображения, иска е неоснователен, като такава е и подадената въззивна жалба. С оглед съвпадение на изводите на въззивната инстанция с тези на районния съд, същият е постановил правилен и законосъобразен съдебен акт, който следва да бъде потвърден, като на основание чл. 272 ГПК трябва да се препрати и към мотивите на първоинстанционния съд.

Предвид изхода на делото ответникът по жалба има право на разноси, като следва да му се присъдят направените такива, в размер на сумата от 1000,00 лева, за адвокатско възнаграждение.

По изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 620/03.11.2023 г., постановено по гр. д. № 1303/2023 г. по описа на Районен съд – Враца.

ОСЪЖДА Б. Л. Ц., с ЕГН *****, от *** да заплати на Регионална библиотека „Христо Ботев“ – гр. Враца, с Булстат ***, сумата 1000,00 лева, представляваща направени пред настоящата инстанция разноси.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния касационен съд на РБ в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____